

Rutte, Kaag en hun gedogers zijn klaar met Nederland. Zeg dat dan ook.

Door [Paul Verburgt](#) - 9 november 2022
Geplaatst in [RutteVier](#)

Alleen als je kort van memorie bent, kun je denken dat het huidige kabinet de schuld is van alles. Van de stikstofcrisis, de immigratiecrisis, de huisvestingscrisis, de energiecrisis en - binnenkort - de pensioen crisis.

Al deze 'dossiers' zoals dat heet, spelen evenwel al jaren. Wat je het huidige kabinet wel kunt aanrekenen is dat ze de boel volledig hebben laten vastlopen. Een prestatie van olympisch niveau voor een ministersploeg die er nog geen tien maanden zit.

Vertrouwenscrisis

Niets lukt en nergens ligt een oplossing die op maatschappelijk draagvlak kan rekenen. Daarmee is de 'overkoepelende' crisis aangeduid waarmee dit kabinet het land heeft opgescheept: een vertrouwenscrisis als nooit te voren.

Nog geen 20 % van de bevolking heeft vertrouwen in het vierde kabinet-Rutte, wat geen verrassing mag heten want het kabinet wilde zichzelf niet eens.

Kaag heeft de broek aan

Rutte en vooral Kaag - want die heeft in het kabinet de broek aan - hebben zich vrijwel ontkoppeld van de burgers en hun veelal benarde positie. Tekenend was het getalm toen de energieprijzen

Rutte, Kaag en hun gedogers zijn klaar met Nederland. Zeg dat dan ook.

explodeerden. Alleen door grote druk van PvdA en GroenLinks kwam er een prijsplafond. Laat ik nou denken dat ze niet hun zin kregen uit compassie met de burgers, maar als garantie voor steun in de Senaat waar Rutte IV geen meerderheid heeft en na de Provinciale Statenverkiezingen in maart helemaal in de verdrukking komt.

Ook de torenhoge inflatie lijkt ze niet te beroeren. De minister van Financiën hoor je er nauwelijks over, maar des te meer over het klimaat.

De toekomst volgens Kaag

Overleven, dat is het doel van dit kabinet. Rutte omdat hij geen ander doel in het leven heeft en Kaag omdat ze grootse daden wil verrichten. Koploper hier en koploper daar, huizen boven koeien en windmolens boven kerncentrales. De grenzen open, weg met die benepen eigenheimercultuur, leve Europa, leve de hele wereld.

Dat is niet zo maar een setje gedachten, dat is een visie, een samenhangend toekomstbeeld en het verklaart de onverzettelijkheid van Kaag.

Dat is niet een complot, geen WEF, maar een in de betere kringen breed gedeeld beeld van de gewenste ontwikkeling van ons land en continent.

Paradoxaal is het ook. Juist door zich zo af te zetten tegen visies heeft Rutte aan zijn tegenstrever en vice-premier Kaag de ruimte gegeven om een uiterst ideologisch stempel op het kabinet te zetten.

Niet gehinderd door bescheidenheid of de wens de sfeer goed te houden dwingt ze Rutte haar te volgen en die doet dat, want zie boven. En in zijn voetspoor komen de bewindslieden van wie sommigen, zoals de VVD'er Van der Wal, roomser blijken te zijn geworden dan de pausin zelf. Niet vreemd natuurlijk, want wat leeg is, vult zich met alles wat zich aandient.

Drang en dwang

Het vierde kabinet-Rutte is extra interessant, omdat het niet de minste moeite doet om zijn kijk op de burgers te maskeren. Argumenteren, laat staan overtuigen, is er nauwelijks meer bij. *There is no alternative* is het motto. In die belevingswereld zijn drang en dwang normaal, ook al noem je het spreiding, regie of normering.

Kampioenen van deze autocratische bestuursstijl zijn Kaag zelf, De Jonge, Van der Wal en Van den Burg, maar bij de minste weerstand schiet vrijwel elke bewindspersoon in deze modus.

Besluitvorming gaat gewoon door

De traditionele democratie is bij dit kabinet uit de gratie. De toon, ja zelfs de lichaamstaal van bewindslieden in de Kamer is ronduit schandalig, met ook hier weer een glansrol voor de hiervoor bij

Rutte, Kaag en hun gedogers zijn klaar met Nederland. Zeg dat dan ook.

naam genoemde bewindslieden.

De oppositie is machtelozer dan ooit. Door eigen verdeeldheid, maar ook door de afwezigheid van intrinsieke democratische mores bij het kabinet. Informatie wordt niet of na eindeloos aandringen gegeven. Vaak onvolledig, gedateerd en te laat. De coalitiepartijen en de twee gedoogpartners, GL en de PvdA, vinden het allemaal wel best, zolang de besluitvorming maar in de door hen gewenste richting gaat.

Sluiproutes

Behalve deze openlijke schoffering van de democratie zijn er allerhande sluiproutes die de coalitie benut om aan gekozen volksvertegenwoordigers te ontsnappen. Burgerfora bijvoorbeeld, door de overheid bij elkaar gesprokkelde representanten van de samenleving die als een soort pseudo-parlement de autoriteiten mogen adviseren over een of ander gevoelig onderwerp zonder dat af te wegen tegen de kosten of andere onderwerpen.

Minister Jetten vindt het een fantastisch instrument en bijna alle coalitie- en gedoogpartijen hebben het in hun programma staan. Die gaan er dus komen.

Veiligheidsberaad en provinciebesturen

Een andere sluiproute is het Veiligheidsberaad. Indertijd ingesteld om in geval van fysieke calamiteiten een korte en tijdelijke bevelslijn tussen kabinet en samenleving te hebben, maar nu gebruikt om asielopvang te regelen. Buiten de normale, lokale democratie om, want de betrokken voorzitters van de veiligheidsregio's, burgemeesters, opereren op eigen sap.

Nieuw in het parallelle bestuursuniversum van het kabinet zijn de provincies. Of beter de dagelijkse besturen van de provincies. De uitvoering van het stikstofbeleid gaat naar hen, zeker tot 2030. Uitgerekend de bestuurslaag met de dunste democratische legitimatie in ons land.

Het zal ook wel het enthousiasme van het kabinet voor Europa verklaren. Ongekozen bestuurders onder elkaar, levend in een wolk van abstracte doelen en geschraagd door een onblusbaar geloof dat de wereld gered moet worden, door hen, van het onwillige en onkundige volk.

Als je het al niet met ze eens bent, wil je ook niet bij ze afgaan. Daarom ging Rutte niet naar Brussel om de volkomen gerechtvaardigde belangen van ons land te bepleiten. Hij stuurde voor de vorm wat tweederangs ministers die uiteraard werden afgedroogd, wat door lichtgewicht Van der Wal niet werd gezien als een luizenstreek van partijgenoot Rutte, maar als een ultiem bewijs dat ze op koers ligt. Hoe losgezongen wil je het hebben?

Rutte, Kaag en hun gedogers zijn klaar met Nederland. Zeg dat dan ook.

Politieke overtuiging als *lifestyle*

Het wordt het brede midden genoemd, de vier coalitiepartijen, GroenLinks en PvdA en voor mijn part ook Volt. Ik vond het lange tijd een vreemde benaming omdat ik nog meende dat er inhoudelijke verschillen tussen deze groeperingen bestonden. Dat de een er echt wilde zijn voor de laagbetaalden en werklozen (PvdA) en de ander er voor de boeren, burgers en buitenlui van christelijke huize (CDA) of voor de ondernemers en zelfstandigen (VVD) etc.

Maar die ballon is doorgeprikt. Het brede midden is niet een kleurrijk middenveld tussen scherpere flanken van de samenleving, maar het egale centrum van de macht in de samenleving. Daar heerst consensus over de normen en waarden die voor u en mij zouden moeten gelden, hoe onze toekomst eruit moet zien en wat we wel en niet mogen.

Het lidmaatschap van de ene of de andere 'brede middenpartij' is daarin niet onderscheidend. Het is meer een kwestie van *lifestyle*. Zoals de een houdt van jeans en de ander van een jurk, klassieke muziek of pop, van tuinieren of lezen.

Klaar met Nederland

Dit brede midden is klaar met ons land *as is*. Twee decennia geleden vond VVD-leider Van Aartsen al dat Nederland zich moest ontwikkelen tot een Manhattan aan de Noordzee en tegenwoordig droomt D66'er Jetten over een Berlijn aan de Rijn.

Een stadstaat, onderdeel van een federaal Europa, waar het huidige Nederland een museale status heeft gekregen. Zoals het Meisje van Vermeer achter glas zit, zo zit - ingeklemd tussen *tiny houses* met gezamenlijke was- en kookfaciliteiten - voortaan de 'natuur' in reservaten, met plantjes zogenaamd uit 1700 en met circulaire boeren die met een weidegangvergunning koeien hoeden, bekeken door het stadspatriciaat dat zijn tuinen en huizen laat onderhouden door bejaarden die onder het nieuwe pensioenstelsel een centje moeten bijverdienen.

Als je dit wil, zeg het. Stop dan met Nederland.

*De scherpe observaties en analyses van **Paul Verburgt** verschijnen wekelijks in Wynia's Week. Doet u mee aan het mogelijk maken van Wynia's Week? [Van harte welkom!](#)*